

Krožno in zeleno javno naročanje v podporo krožnemu gospodarstvu

CE-PRINCE

Gospodarska
zbornica
Slovenije

Zbornica gradbeništva in
industrije gradbenega materiala

Boštjan Udovič, GZS ZPN, direktor

Valentina Kuzma, GZS ZGIGM, samostojna svetovalka

Aktivnosti za krepitev zmogljivosti
v okviru projekta CE-PRINCE
Ljubljana, 17.03.2026

Srednjeevropska mreža za zeleno javno naročanje
in inovacijsko mrežo za krožno gospodarstvo

Kontekst in uvod

Evropski zeleni dogovor (2019) in **akcijski načrt za krožno gospodarstvo** (2020) si prizadevata za vzpostavitev trajnostnega, nizkoogljičnega, z viri gospodarnega in konkurenčnega gospodarstva.

S prehodom na krožno gospodarstvo **se poraba virov loči od gospodarske rasti**, saj se življenjski cikel izdelkov podaljša z recikliranjem, ponovno uporabo, obnovo in ponovno proizvodnjo ipd. To zmanjša odvisnost od uvoženih in novih surovin, ublaži nihanje cen in ustvarja nove poslovne priložnosti.

Krožne vrednostne verige so bistvene za doseganje podnebne nevtralnosti do leta 2050: „V krožnem gospodarstvu bi se emisije ogljikovega dioksida do leta 2030 prepolovile, poraba virov za avtomobile, gradbene materiale, nepremičnine, sintetična gnojila, pesticide, vodo, goriva in električno energijo iz neobnovljivih virov pa bi se v primerjavi z današnjim stanjem zmanjšala za 32 % do leta 2030 in za 53 % do leta 2050“ (Indeks krožnega gospodarstva, 2016).

Akcijski načrt za krožno gospodarstvo posebej izpostavlja **zeleno javno naročanje kot ključni dejavnik pri prehodu na krožno gospodarstvo:**

z vključevanjem «načel krožnega gospodarstva» si **C/GPP prizadeva izkoristiti kupno moč javnega sektorja za napredek ciljev okoljske politike in doseganje tržnih ciljev** izboljšane okoljske, gospodarske in socialne trajnosti, s čimer spodbuja motivacijo za ekološke inovacije.

Javna naročila (nakupi javnih organov) v EU predstavljajo približno 14 % BDP EU, kar znaša več kot 1,9 bilijona evrov letno.

Zeleno javno naročanje (predmet GRADNJE) v številkah - stat.poročilo MJU za leto 2024

Predmet	Št. zelenih naročil	Pogodbena vrednost (v EUR)	Delež v št. naročil	Delež v vrednosti
Blago	4.370	341.957.349	79,86 %	20,86 %
Storitve	537	173.013.158	9,81 %	10,55 %
Gradnje	565	1.124.445.034	10,33 %	68,59 %
Skupaj	5.472	1.639.415.541	100,00 %	100,00 %

Način vključevanja okoljskih vidikov v javno naročanje	Št. zelenih naročil	Pogodbena vrednost	Delež v št. zelenih naročil	Delež v vrednosti zelenih naročil
Tehnične specifikacije	3.172	949.149.060	57,97 %	57,90 %
Merila za oddajo javnega naročila	2.349	130.500.884	42,93 %	7,96 %
Pogoji za sodelovanje	2.123	639.380.886	38,80 %	39,00 %
Pogodbena določila iz obligacijskega razmerja	1.800	205.860.652	32,89 %	12,56 %
Razlogi za izključitev	1.113	55.613.741	20,34 %	3,39 %

Leta 2024 so naročniki okoljske zahteve najpogosteje umeščali med tehnične specifikacije, in sicer pri 3172 naročilih, kar pomeni, da so bile te zahteve upoštevane v dobri polovici naročil. Okoljske vidike so pri merilih za oddajo naročniki upoštevali v 2349 naročilih, kar pomeni, da so bile te zahteve upoštevane v slabi polovici vseh zelenih naročil.

Pri 714 naročilih so naročniki okoljske zahteve uvrstili med tehnične specifikacije, merila za izbiro, pogoje za ugotavljanje sposobnosti, pogodbena določila in razloge za izključitev.

Preglednica 48: Način vključitve okoljskih zahtev v javna naročila, oddana v letu 2024

Vir:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MJU/DJN/Statisticna-porocila/Stat_por_JN_2024.docx

Projekt CE-PRINCE

CE-PRINCE

Cilj projekta CE-PRINCE je spodbujati krožno gospodarstvo v Srednji Evropi prek krožnih in zelenih javnih naročil, da bi izboljšali krožnost podjetij in hkrati okrepili zmogljivosti javnega sektorja za objavljanje razpisov, ki vsebujejo vedno več elementov krožnosti.

Ker doslej še ne obstajajo skupni standardi in se zahteve za vključevanje krožnih meril v javne razpise razlikujejo od države do države, **si CE-PRINCE prizadeva za standardizacijo pristopov in standardov krožnega javnega naročanja po vsej Srednji Evropi.**

Da bi bilo njihovo sprejetje v srednjeevropskem kontekstu bolj enotno in dosledno ter da bi preprečili izkrivljanje enotnega trga, bodo razvita nadnacionalna okoljska merila za javne razpise, ki bodo poudarjala vidike krožnega gospodarstva v novih ali posodobljenih sklopih meril EU za zeleno javno naročanje.

Projekt CE-PRINCE

Ime:	CE-PRINCE
ID projekta (št. sporazuma)):	CE0200688
Prednostna naloga programa:	SO2.3 – Spodbujanje krožnega gospodarstva v srednji Evropi
Začetek:	1. junij 2024
Trajanje:	30 mesecev (01/06/2024-30/11/2026)
Upravičeni proračun:	2.094.411,10 €
Partnerji:	10 organizacij iz 7 držav (Italije, Avstrije, Slovenije, Poljske, Nemčije, Madžarske in Hrvaške)
Struktura delovnih paketov:	3 delovni paketi (upravljanje, javni in zasebni sektor)
Spletno mesto projekta:	<u>Interreg spletišče</u>

GPP (ZeJN) za krožno gospodarstvo

Model krožnega gospodarstva

Krožno gospodarstvo predstavlja gospodarski model proizvodnje in potrošnje, zasnovan za **zmanjšanje količine odpadkov in čim boljše izkoriščanje virov s podaljšanjem življenjskega cikla izdelkov in materialov.**

Za razliko od tradicionalnega linearne gospodarstva, ki sledi pristopu „**vzemi, naredi, zavrzi ...**“, se krožno gospodarstvo osredotoča na **to, da izdelki, sestavni deli in materiali ostanejo v obtoku čim dlje.**

To se doseže s številnimi praksami, kot so **souporaba, ponovna uporaba, popraviljanje, obnova in ponovna proizvodnja ter recikliranje ipd.**

Evropski parlament, 2023

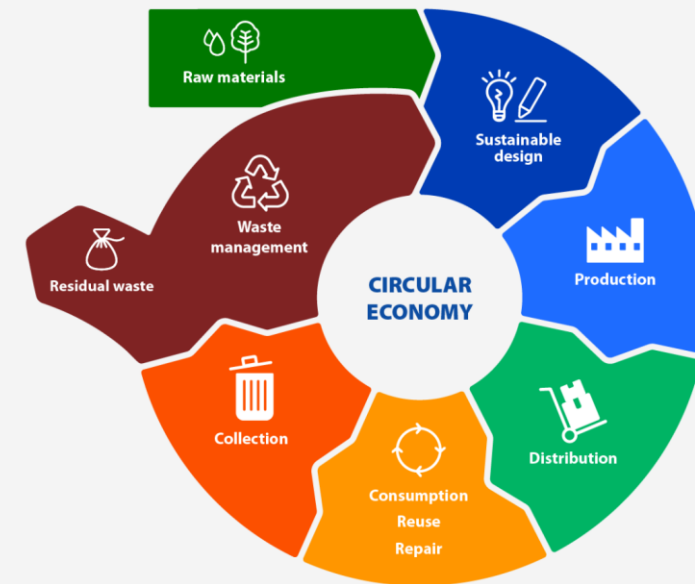
Ključna načela:

- Trajnostno oblikovanje in ekološko oblikovanje
- Uporaba recikliranih/regeneriranih materialov
- Popravljivost, ponovna uporaba, ponovna proizvodnja
- Skupna raba storitev namesto nakupa
- Recikliranje in predelava materialov

Pričakovane sistemske koristi:

- Manjša odvisnost od ključnih surovin
- Manjši vpliv na okolje in zmanjšane emisije
- Večja gospodarska odpornost
- Večja poslovna učinkovitost in konkurenčnost
- Ustvarjanje novih trgov in novih poklicnih znanj

The circular economy model:
less raw material, less waste, fewer emissions

Source: European Parliament Research Service

Zeleno javno naročanje za krožno gospodarstvo

Zeleno javno naročanje (angl. GPP, slov. ZeJN) je pristop, s katerim **javni naročniki vključujejo okoljska merila v svoje razpisne postopke**, da bi:

- zmanjšanje okoljskega vpliva nabavljenih blaga, storitev in del;
- spodbujanje učinkovitejše rabe virov;
- spodbujanje trga k bolj trajnostnim in inovativnim rešitvam.

GPP zahteva **vključitev minimalnih ali priporočenih okoljskih meril** (tj. meril EU GPP) v javne razpise, ki določajo preverljive okoljske zahteve za proizvode/storitve (npr. energetska učinkovitost, zmanjšanje nevarnih snovi, zmanjšanje porabe vode) na podlagi pristopa življenjskega cikla in znanstvenih dokazov.

GPP postane C-GPP, ko vključi posebna merila, povezana s krožnim gospodarstvom, kot so popravljivost, ponovna uporaba, modeli storitev, vsebnost recikliranih materialov in podaljšana življenjska doba.

Photo by Geralt - pixabay

Kako C-GPP podpira prehod na krožno gospodarstvo

1 – Konkretni problem

- GPP se ne izkorišča v celoti, vendar predstavlja odlično **gonilo za spodbujanje krožnosti** in hkrati način za **povečanje tržnega deleža** podjetij. GPP v državah Srednje Evrope napreduje z različnimi hitrostmi

2 – Rešitev

- Izboljšati zmogljivosti javnih in zasebnih akterjev za soočanje z izzivi krožnega trga, izmenjavo znanja ter zagotavljanje standardnih **krožnih razpisov** javnemu sektorju in **krožnih poslovnih modelov** podjetjem, ki lahko izpolnjujejo merila GPP

3 – Sprememba

- **Zmanjšanje tržnih ovir**, ki preprečujejo širjenje potenciala C/GPP, ohranjanje okolja in zagotavljanje **priložnosti za rast** podjetjem

4 – Prenosljivost

- **Standardni krožni razpisi** morajo biti na voljo javnemu sektorju, prav tako pa morajo biti na voljo **posebna orodja za ocenjevanje in povečanje krožnosti** podjetij ter njihove sposobnosti za sodelovanje v javnih razpisih

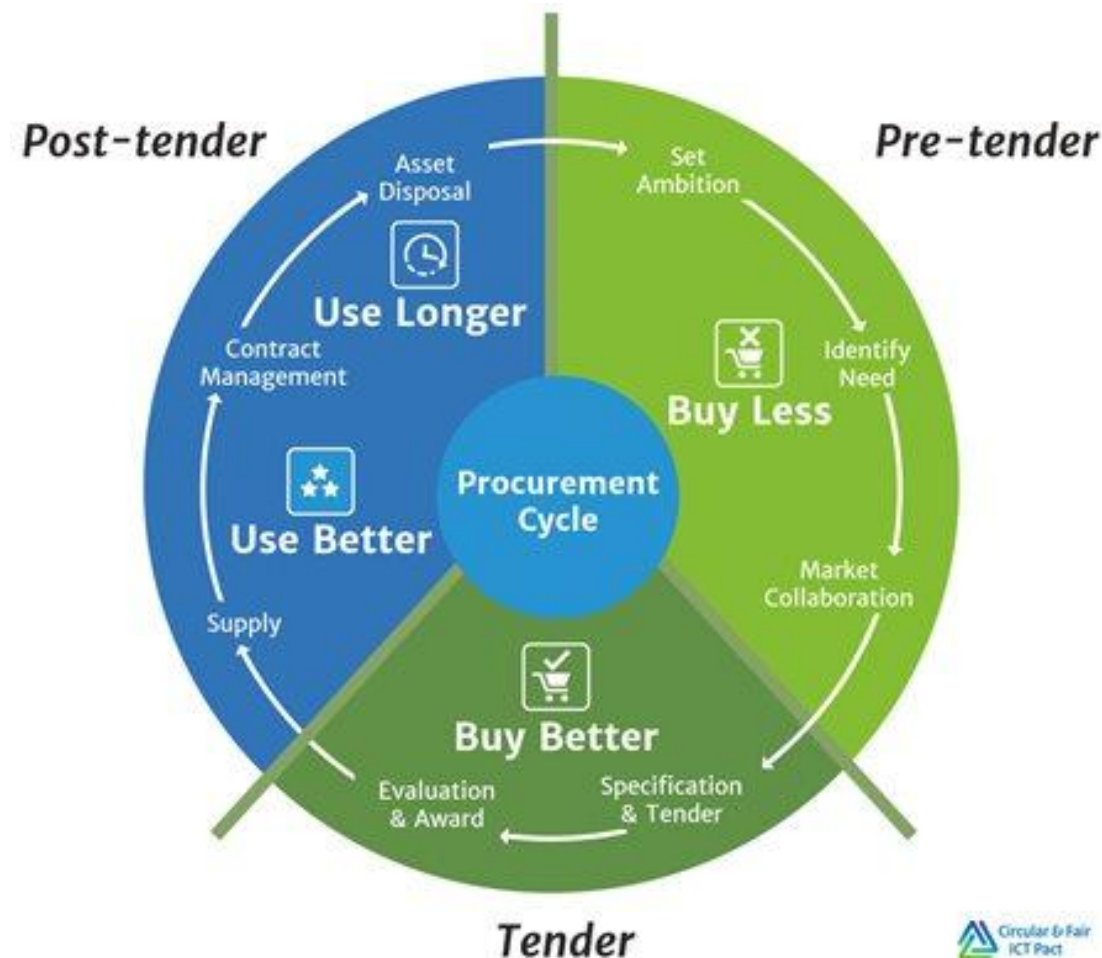
Vloga in koristi - javne uprave

Krožno in zeleno javno naročanje je pristop k javnemu naročanju, ki poudarja ključno vlogo, ki jo lahko imajo javni organi pri **spodbujanju prehoda na krožno gospodarstvo**.

Vključuje **pridobivanje del, blaga ali storitev s strani javnih organov**, ki si prizadevajo spodbujati zaprte kroge energije in materialov v dobavnih verigah, hkrati pa **zmanjševati – ali v idealnem primeru preprečevati – nastajanje odpadkov in okoljsko škodo skozi njihov celoten življenjski cikel**.

Širjenje krožnega/zelenega javnega naročanja je cilj politik trajnostnega razvoja ter strateško orodje za njihovo izvajanje.

Naraščajoče povpraševanje po bolj trajnostnih izdelkih bi lahko spodbudilo razvoj novih trgov ali širitev obstoječih trgov za krožne/zelene in inovativne izdelke ter storitve. To tudi spodbuja podjetja k vlaganjem v zelene tehnologije, kar vodi do rešitev, ki koristijo tako okolju kot gospodarstvu.

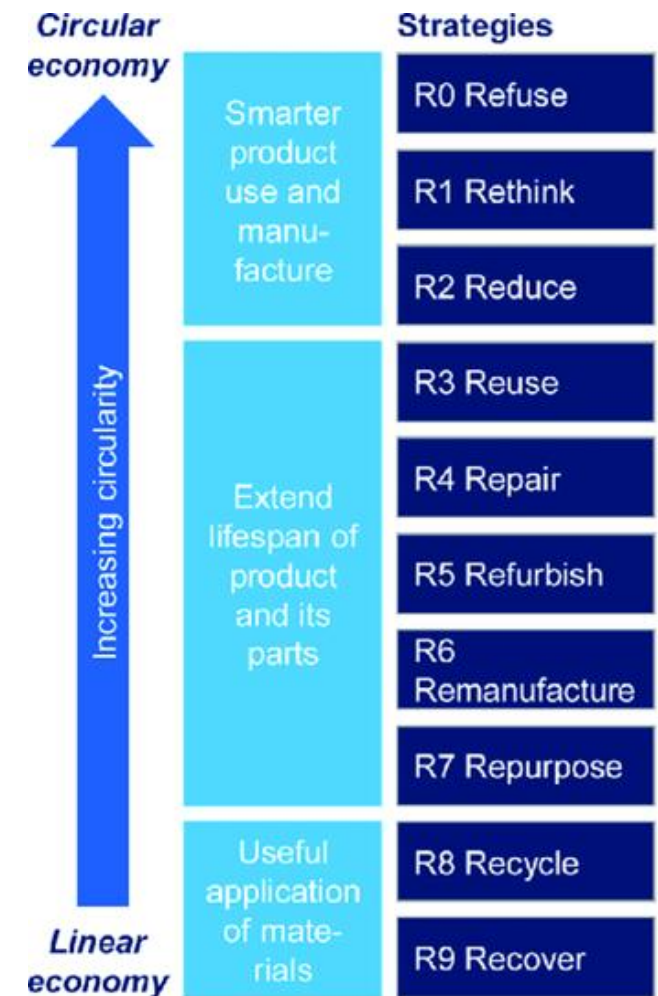
Vloga in prednosti - zasebna podjetja

Za podjetja sprejetje načel krožnega gospodarstva prinaša več pomembnih prednosti: prvič, s **ponovno uporabo materialov in vključevanjem recikliranih komponent** lahko podjetja zmanjšajo stroške surovin in ravnanja z odpadki.

Poleg tega krožni poslovni modeli odpirajo **nove tržne priložnosti**. Ker vedno več potrošnikov in panog zahteva trajnostne izdelke, lahko podjetja, ki uvajajo inovativne krožne modele, pridobijo nove stranke.

Poleg finančnih koristi lahko podjetja, ki sprejemajo krožnost, **pridobijo tudi konkurenčno prednost**. Ker se predpisi o okoljski trajnosti po vsem svetu zaostrojujejo, bodo podjetja, ki so proaktivna pri sprejemanju trajnostnih praks, v boljšem položaju za **izpolnjevanje novih standardov**. Nazadnje, s sprejemanjem praks krožnega gospodarstva podjetja prispevajo k **zmanjšanju svojega splošnega vpliva na okolje in** pomagajo pri doseganju globalnih ciljev trajnosti.

Za podjetja **predstavlja GPP pomemben vzvod za razvoj**, saj jim omogoča dostop do novih javnih in »zelenih«
trgov, izboljšanje učinkovitosti virov, zmanjšanje proizvodnih stroškov, povezanih z materiali in energijo, okrepitev njihove konkurenčne prednosti in ugleda ter vnaprejšnjo pripravo na nastajajoče regulativne obveznosti, kot so tiste, ki jih uvajajo [ESPR](#), [digitalni potni listi izdelkov](#) in [zahteve glede recikliranja](#).

CE-PRINCE in GPP za krožno gospodarstvo

Usklajevanje ponudbe in povpraševanja - začetna ocena projekta CE-PRINCE

V začetni oceni projekta je bila poudarjena **znatna vrzel med podjetji in javnimi upravami pri sprejemanju krožnosti in GPP**: podjetja so bolj aktivna pri izboljševanju procesov in upravljanju virov, medtem ko le manjšina javnih uprav sistematično uporablja krožna merila, kar povzroča očitno neskladje med javnim povpraševanjem in zasebno ponudbo.

Slika je razdrobljena in neenakomerna, z znatnimi razlikami med sektorji javnega naročanja in omejenimi razlikami med državami, kar potrjuje, da **so ključna vprašanja predvsem sistemska: pomanjkanje tehničnega znanja, skupnih operativnih orodij in standardiziranih meril prek nacionalnih meja.**

Tako javni kot zasebni sektor poročata o **skupnih ovirah**, vključno z zapletenimi postopki, nejasnimi merili, omejenimi notranjimi viri in težavami pri uporabi življenjskega cikla v ocenah. Dialog med javnimi upravami in podjetji je še vedno nezadosten za spodbujanje ustrezne usklajenosti trga.

Vendar se pojavljajo pomembne priložnosti, kot so **naraščajoče zanimanje podjetij za konkurenčne prednosti krožnosti, pripravljenost javnih uprav za krepitev svojih znanj in orodij** ter skupna potreba po usklajenih pristopih, ki jih namerava CE-PRINCE razviti s pomočjo **dejavnosti za krepitev zmogljivosti in skupnih orodij.**

Usklajevanje ponudbe in povpraševanja - prispevek projekta CE-PRINCE

Prehod na krožno gospodarstvo je lahko uspešen le, če javne uprave in podjetja delujejo v isti smeri, saj mora javno povpraševanje po trajnostnih blagih in storitvah ustrezati dejanski zmožnosti podjetij, da ponudijo zrele, konkurenčne in skladne krožne rešitve.

CE-PRINCE aktivnosti delujejo hkrati na obeh straneh trga:

- po eni strani **krepijo tehnične sposobnosti javnih upravnarčnikov, da lahko** na dosleden in enoten način **vklučijo merila trajnosti in krožnosti v razpisne** postopke;
- po drugi strani pa **podpirajo podjetja** na poti preoblikovanja, jim pomaga **razumeti in izpolniti te zahteve, razviti bolj krožne izdelke in storitve** ter izkoristiti gospodarske priložnosti, ki jih ponuja GPP.

Gospodarska zbornica Slovenije -
bo **brezplačno** v okviru evropskega projekta CE-PRINCE
v letu 2026 izvedli serijo **10 strokovnih usposabljanj** za javne
naročnike in podjetja s področja gradbeništva in nepremičnin.

***

Program usposabljanj je namenjen krepitvi znanja in praktičnih kompetenc za vključevanje načel krožnega gospodarstva v postopke javnega naročanja, zlasti pri gradbenih investicijah, obnovah stavb in upravljanju javnega premoženja. Izobraževanja bodo organizirana v sodelovanju z Odvetniško družbo Potočnik in partnerke, ki bo kot zunanji strokovni partner prispevala pravno in strokovno podporo pri pripravi vsebin, predstavitev in praktičnih primerov iz prakse javnega naročanja. Namen sodelovanja je zagotoviti udeležencem jasne pravne usmeritve, konkretna orodja in primere dobrih praks, ki jim bodo pomagali pri uvajanju trajnostnih meril v razpisno dokumentacijo.

Seriya izobraževanj vključuje 10 strokovnih dogodkov, ki bodo potekali med marcem in junijem 2026.

Tematsko so razdeljeni na dva sklopa:

1. Podpora javnim naročnikom (WP2)

Usposabljanja za javni sektor so namenjena predvsem občinam, javnim stanovanjskim skladom in drugim javnim naročnikom.

Obravnavala bodo teme, kot so:

- vključevanje krožnih in trajnostnih meril v razpisno dokumentacijo,
- uporaba metode stroškov v življenjskem ciklu (LCC),
- izvajanje nove Uredbe o zelenem javnem naročanju,
- spremljanje učinkov trajnostnih meril pri gradbenih projektih.

2. Podpora podjetjem (WP3)

Drugi sklop je namenjen podjetjem iz sektorja gradbeništva, industrije gradbenih materialov ter nepremičninskih storitev. V okviru teh dogodkov bodo obravnavane teme, kot so:

- pravni okvir zelenega in krožnega javnega naročanja,
- vloga okoljskih deklaracij (EPD) in analiz življenjskega cikla (LCA),
- ESG in DNSH zahteve pri financiranju projektov,
- priprava dokumentacije za sodelovanje na razpisih z okoljskimi merili.

Program se bo zaključil z matchmaking dogodkom, namenjenim povezovanju podjetij z javnimi naročniki in predstavitvi primerov krožnih gradbenih projektov.

Brezplačna udeležba v okviru projekta Interreg Central Europe!

KOLENDAR BREZPLAČNIH TEMATSKIH DOGODKOV CE-PRINCE 2026

Serija usposabljanj za javna naročnike in podjetja - [snemite v obliki pdf>>](#)

1: 17. marec 2026

Strukturiranje razpisov z vključitvijo krožnih in trajnostnih meril
Ciljna skupina: javni naročniki
Tip dogodka: v živo

2: 1. april 2026

Izkušnje javnih naročnikov pri uvajanju krožnih meril v gradbeništvu
Ciljna skupina: javni naročniki
Tip dogodka: v živo

3: 15. april 2026

Systematična vključitev krožnih meril v javne gradbene razpise (ZeJN 2025)
Ciljna skupina: javni naročniki
Tip dogodka: v živo

4: 6. maj 2026

Komuniciranje učinkov krožnega javnega naročanja: od podatkov do zaupanja
Ciljna skupina: javni naročniki
Tip dogodka: v živo

5: 14. maj 2026

Uvod v krožno in zeleno javno naročanje (ZeJN, CE, pravna varnost)
Ciljna skupina: ponudniki - podjetja
Tip dogodka: spletni seminar

Prijave:

6: 20. maj 2026

LCA, EPD in pravne obveznosti podjetij pri krožnih gradbenih proizvodih
Ciljna skupina: ponudniki - podjetja
Tip dogodka: v živo

7: 28. maj 2026

Spremljanje učinkov krožnih meril: kazalniki za nizkoogljične stavbe
Ciljna skupina: javni naročniki
Tip dogodka: spletni seminar

8: 3. junij 2026

ESG, DNSH in financiranje krožnih projektov (Horizon, Eko sklad)
Ciljna skupina: ponudniki - podjetja
Tip dogodka: spletni seminar

9: 10. junij 2026

Dokazila, dokumentacija in skladnost za GPP razpise
Ciljna skupina: ponudniki - podjetja
Tip dogodka: spletni seminar

10: 17. junij 2026

Zaključni dogodek: Matchmaking - povezovanje podjetij in naročnikov
Ciljna skupina: javni naročniki in podjetja
Tip dogodka: hibridni dogodek (GZS)

64. člen (predhodno preverjanje trga): (1) Naročnik lahko pred začetkom postopka javnega naročanja izvede preverjanje trga, da bi pripravil oddajo javnega naročila in obvestil gospodarske subjekte o svojih načrtih in zahtevah v zvezi z javnim naročanjem.

Hvala!

Stopite v stik z nami

Podjetja: zgigm@gzs.si
Javni naročniki: zpn@gzs.si

EKIPA GZS